

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-44C/66/2006
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7206215839
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Hrebíčková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2025:7206215839.22

Uznesenie

2 K2-44C/66/2006

Mestský súd Košice v spore žalobkýň v 1. rade: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D. E., v 2.rade: F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D. E., obe zast. G. H. I. J., advokátkou, Žižkova 6, Košice, proti žalovanému: E. K., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, C., za účasti intervenienta Generali Slovenská distribúcia, a.s., so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO. 54 067 197, zastúpený SHM PARTNERS s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Scvätopiukova 28, o náhradu škody na zdraví, o nároku na náhradu trov konania,

rozhodol:

2 K2-44C/66/2006

I. Žalobkyni v 1. rade p r i z n á v a proti žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

II. Intervenientovi proti žalobkyni v 1. rade v časti o zastavenie konania o 1.656,54 eur p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

III. Žalovanému proti žalobkyni v 1. rade v časti o zastavenie konania o 1.656,54 eur nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

IV. Žalovanému a intervenientovi proti žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

V. Štátu proti žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

VI. Štátu proti žalovanému a intervenientovi p r i z n á v a spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

odôvodnenie:

2 K2-44C/66/2006

1. Žalobkyne v 1. a 2. rade sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu 20.6.2006 domáhali náhrady škody na zdraví titulom mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrady ďalšej škody, pričom po pripustení zmeny žaloby uznesením z 5.11.2007 sa žalobkyňa v 1.

rade domáhala zaplata sumy 121.926,40 eur a žalobkyňa v 2. rade zaplata sumy 16.963,22 eur a náhrady trov konania.

2. Bývalý Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 3.12.2009 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1.rade 57.486,06 € a žalobkyni v 2.rade 13.632,74 €, ako aj nahradiť trovy konania žalobkyni v 1.rade v sume 8.783,66 € a žalobkyni v 2.rade v sume 3.426,11 €, konanie v časti o zaplata 1.656,54 € žalobkyni v 1.rade a 247,- € žalobkyni v 2.rade zastavil a návrh v zostávajúcej časti zamietol.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie bol napadnutý odvolaním zo strany vedľajšieho účastníka, proti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 57.486,06 eur a trovy konania 8.783,66 eur a proti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 13.632,74 eur a náhradu trov v sume 3.426,11 eur. Žalobkyne v 1. a 2. rade podali voči predmetnému rozsudku odvolanie a to proti výroku rozsudku, ktorým bol nárok na zvýšenie odškodnenia za bolesť a odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia zamietnutý.

4. Odvolací súd po prejednaní veci rozhodol rozsudkom zo dňa 26.4.2011 sp. zn. 3Co 71/2010 tak, že potvrdil napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 19.358,69 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, taktiež vo výroku o zamietnutí žaloby v zostávajúcej časti a v prevyšujúcej časti rozsudok vo vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

5. Bývalý Okresný súd Košice II rozsudkom (v poradí druhým) č.k. 44C/66/2006 žalobu žalobkyň v 1. a 2. rade na odškodnenie bolestného zamietol (t.j. nárok žalobkyne o zaplata 102.567,72 eur a nárok žalobkyne v 2. rade 13.632,74 eur). Vymienil si rozhodnúť o trovách účastníkov konania a štátu po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej podľa § 151 ods. 1 O.s.p. (v tom čase účinného).

6. Uznesením č.k. K2-44C/66/2006-1426 zo dňa 19.8.2024 súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol v tomto znení:

Žalovanému proti žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalovanému proti žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Vedľajšiemu účastníkovi p r i z n á v a proti žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68,24 %.

Vedľajšiemu účastníkovi p r i z n á v a proti žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Štátu p r i z n á v a proti žalobkyni v 1. rade a žalobkyni v 2. rade spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,12 %.

Štátu p r i z n á v a proti žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,88 %.

7. Na odvolanie žalobkyň (čo do výrokov III., IV., V.) odvolací súd uznesením sp. zn. 11Co/14/2025 zo dňa 27.2.2025 zrušil uznesenie a vrátil vec súdu prvej inštancie na opätovné rozhodnutie. Vytkol súdu prvej inštancie, že sa dôsledne nezaoberal tým, či tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Zdôraznil, že sporové konanie je založené na zásade úspechu v sporovom konaní, t.j. úspešnej strane patrí nárok na náhradu trov konania. Avšak pokiaľ ide o predmetné konanie (konanie o nároku na náhradu škody na zdraví), toto sa vyznačuje určitým špecifikom, keď úspech strany závisí od znaleckého dokazovania alebo úvahy súdu. Z už ustálenej súdnej praxe ale vyplýva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch totiž nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bolo priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž „ad absurdum“ zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v takýchto prípadoch treba rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce (pozri k tomu nález Ústavného súdu ČR III.ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, t.j. že právny základ nároku na uplatnené peňažné plnenie je dôvodný. Výška nároku je potom druhotná a nadväzujúca.

8. V ďalšom odvolací súd uviedol, že samotný úspech strany v konaní teda nie je možné hodnotiť mechanicky, len porovnaním toho, akú sumu si žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Hodnotenie úspechu v konaní by malo byť prísne individuálne, s

prihliadnutím na konkrétnu právnu úpravu vzťahujúcu sa k samotnému uplatňovanému nároku, ako aj na všetky relevantné okolnosti prípadu. Pri mechanickom prístupe by veľmi jednoducho mohlo dôjsť k porušeniu základného princípu, na ktorom je civilné sporové konania postavené. Preto je potrebné vykladať ust. § 255 ods. 1 CSP práve v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania. Pre absenciu výslovnej právnej úpravy v novom procesnom poriadku je uvedený postup možný v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP, keď neodporuje princípom, na ktorých je Civilný sporový poriadok založený. Preto v predmetnej veci je nepochybné preskúmať, či žaloba bola čo do právneho základu uplatneného nároku opodstatnená, pretože žalobkyne si splnili základnú podmienku pre svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní a to aj čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní a len samotná výška priznanej sumy závisela od znaleckého posudku s tým, že je dôležité, či základom uplatňovaného nároku boli alebo neboli a v akom pomere žalobkyne úspešné, keďže predmetom konania boli viaceré uplatňované nároky, berúc tak do úvahy aj dôvodnosť, prípadnú nedôvodnosť uplatňovaného daného konkrétneho nároku so zohľadnením aj naplnenia, prípadne nenaplnenia zákonných predpokladov v zmysle ust. § 257 CSP so zreteľom na konkrétne namietané skutočnosti v podanom odvolaní, berúc do úvahy ale predovšetkým základ predmetu konania, tým aj uplatnených nárokov, pričom súd „ex off“ preskúmava zákonné predpoklady v zmysle § 257 CSP tak, aby každé rozhodnutie po každej stránke spĺňalo aj naplnenie zákonných predpokladov v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP, čo ale súd prvej inštancie neučinil, keďže v bode 14. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia len konštatoval, že nezistil v danom prípade dôvod na aplikáciu ust. § 257 CSP, pričom aj odôvodnenie bodov 11. až 14. napadnutého rozhodnutia je s poukazom na predmet konania a základ uplatňovaných nárokov nepreskúmateľný a nesprávny, berúc do úvahy aj tú skutočnosť, že intervenient znáša úspech, prípadný neúspech strany sporu na strane ktorej v konaní vystupuje a rovnako aj štát, ktorý má podľa výsledkov konania proti neúspešnej strane sporu právo na náhradu trov konania, ktoré platil, správne s odkazom na čl. 4 ods. 1 CSP a to aj ust. § 257 CSP s tým, že v konečnom rozhodnutí je potrebné rozhodnúť o všetkých trovách konania s odkazom na ust. § 262 ods. 1 CSP, berúc do úvahy aj procesný dôvod zastavenia konania sčasti s odkazom na ust. § 256 CSP.

9. Podľa § 470 ods. 1 CSP (prechodné ustanovenia), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predto dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. V citovanom ustanovení § 470 ods. 1 CSP je premietnutý tzv. princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Od 1.7.2016 nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z.), ktorý zrušil predchádzajúci Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb.)

11. Na základe ust. § 470 ods. 1 CSP súd rozhodoval o nároku na náhradu trov konania podľa Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016.

12. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, (1) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

13. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Podľa § 256 ods. 1 CSP, Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

15. Žalobkyni bol súdom priznaný nárok na náhradu škody na zdraví v sume 19.358,69 eur. V konaní o náhradu škody na zdraví titulom bolestného a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže ide o konanie, kde základ nároku je určený na základe znaleckého posudku, okrem konania o mimoriadnom zvýšení bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, kde ide aj o konania na základe úvahy súdu, ak je základ uplatnených nárokov v tomto konaní daný a to len sčasti, je tak daný aj plný úspech žalobkyne v 1. rade, keďže časť uplatnenej výšky nároku jej súdom bola priznaná. Pokiaľ výška plnenia závisí od výsledkov znaleckého dokazovania resp. na úvahe súdu, nevedia sporové strany výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žaloby v celom jej rozsahu nemožno

považovať za čiastočný neúspech. Pri vyčíslení výšky náhrady sa za hodnotu sporu považuje výška priznaného plnenia, ktorá závisela od výsledku znaleckého dokazovania/úvahy súdu. Skutočnosť, že súd nepriznal žalobkyni náhradu bolestného v rozsahu ňou uplatnenom (121.1926,41 eura eur), teda nemožno považovať za procesný neúspech žalobkyne. Z tohto dôvodu súd priznal žalobkyni v 1. rade proti žalovanému ako aj intervenientovi (ktorý znáša osud žalovaného) nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu(výrok I.).

16. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania v časti, v ktorej súd konanie o žalobe žalobkyne v 1. rade zastavil čo do sumy 1.656,54 eur, v tejto časti zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa v 1. rade, nakoľko zobrala žalobu späť, avšak nie z dôvodu, že by žalovaný plnil po podaní žaloby, preto súd v súlade s § 256 CSP prihladol pri rozhodovaní o trovách konania na procesné zavinenie žalobkyňou v 1. rade a preto intervenientovi čo do zastavenej časti konania priznal voči žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.). Nakoľko žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu čo do zastavenej časti konania (1.656,54 eur) proti žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal. (výrok III.)

17. Nakoľko súd žalobu žalobkyne v 2. rade zamietol v rozsahu 16.716,22 eur, patril by žalovanému a intervenientovi ako úspešnej sporovej strane nárok na náhradu trov konania v súlade so zásadou úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP. Okrem toho, konanie o žalobe žalobkyne v 2. rade súd zastavil do sumy 247 eur, pričom v tejto časti zavinila z procesného hľadiska zastavenie konania žalobkyňa v 2. rade, preto by v zmysle § 256 CSP, bola žalobkyňa v 2. rade povinná nahradiť trovy konania aj v tejto zastavenej časti žalovanému a intervenientovi. Žalobkyne však súdu navrhli, aby súd aplikoval § 257 CSP a inak úspešnému žalovanému a intervenientovi z dôvodov hodných osobitného zreteľa nárok na náhradu trov konania nepriznal. Aplikáciu ustanovenia § 257 CSP zdôvodnili žalobkyne nasledovnými dôvodmi: neprimeraná tvrdosť, povaha a okolnosti sporu a nízky príjem žalobkyne v 2.rade. Na zdôvodnenie uviedli, že žalobkyňa v 2. rade sa nepodieľala na vzniku a priebehu sporu. Žalobkyňa v 2. rade v čase vzniku škody, ktorú zavinil žalovaný, bola maloletá (mala 4 roky), nepodieľala sa na podaní žaloby, žalobu podala matka žalobkyne v 2. rade, ako zák. zástupca, ktorá konala v záujme svojej mal. dcéry, mala za to, že aj u jej dcéry sú dané dôvody na náhradu škody na zdraví, pričom keďže bola žalobkyňa v 1. rade úspešná čo do základu nároku, predpokladala tento úspech aj u svojej mal. dcéry-žalobkyne v 2. rade. Zo strany žalobkyne v 1. rade tak nešlo o žalobu uplatnenú z rozmaru či šikanóznym výkonom práva, ale o snahu zmierniť dôsledky nehody na svoju mal. dcéru. Hoci žalobkyňa v 1.rade konala v najlepšom záujme svojho dieťaťa, aktuálne hrozí, že nastane situácia, kedy sa žalobkyňa v 2. rade v dôsledku uvedeného dostane do zásadných finančných ťažkostí. Napokon žalobkyne argumentovali aj tým, že okrem toho, že žalobkyňa v 2. rade nemohla ovplyvniť začiatok ani priebeh samotného konania, existuje tu aj dôvod hodný osobitného zreteľa spočívajúci v samotnej dĺžke súdneho konania (19 rokov), počas ktorého obdobia sa tak zásadne zmenili majetkové pomery na strane žalobkyň (osobné, sociálne, majetkové), že nie je možné hodnotiť nárok na náhradu trov konania intervenienta a štátu prísne formálne a izolovane len z hľadiska úspechu vo veci samej. Žalobkyne poukázali na to, že plnoletosť nadobudla žalobkyňa v 2. rade až v čase, keď nemohla už žiadnym spôsobom ovplyvniť výsledok sporu a napriek tomu na ňu môže pripadnúť povinnosť nahradiť trovy súdneho konania s likvidačnými dôsledkami. V čase medzi nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a vydaním rozhodnutia o trovách konania, žalobkyni v 1. rade bol v roku 2019 diagnostikovaný zhubný nádor konečníka. Náročná liečba, strata príjmu a nízky invalidný dôchodok mal za následok, že žalobkyňa v 1. rade v ťažkej životnej situácii minula svoje úspory a nie je schopná dcéru, žalobkyni v 2. rade, akokoľvek pomôcť s prípadnou úhradou trov konania. Napokon u žalobkyne v 2. rade existujú také majetkové a sociálne pomery, že na tieto by mal súd prihliadnuť a nepriznať žalovanému a intervenientovi nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v 2. rade. V tomto smere žalobkyne poukázali na uznesenie ÚS SR, sp.zn. II. ÚS 158/2015, ako aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/67/2010 zo dňa 9. júna 2010, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/170/2013 z 25.6.2013, v ktorom súd uviedol: „Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa považujú určité druhy konania alebo určitá procesná situácia, Ide teda o dôvod daný charakterom konania alebo charakterom procesnej situácie. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa tiež považujú sociálne aspekty. Pôjde o prípady, keď výrazne vystupuje do popredia, že povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil prípadne ich môže uhradiť s veľkými ťažkosťami. Je tiež potrebné prihliadať na komplexné pomery aj toho účastníka, ktorého majetková sféra by bola aplikáciou výnimočného ustanovenia dotknutá.“

18. K majetkovým a sociálnym pomeroch žalobkyne v 2. rade žalobkyne uviedli, že táto je študentkou 5. ročníka všeobecného lekárstva na Univerzite Karlovej v Prahe. Vzhľadom na zdravotný stav žalobkyne v 1. rade, jej nízky príjem, má táto obmedzené možnosti podporovať žalobkyňu v 2. rade, ako rodič podporujúci svoje dieťa, a to najmä finančne. Žalobkyňa v 2. rade si privyrába brigádou, kde si môže mesačne zarobiť od 8.000 do 11.000 CZK (v prepočte 320-440 eur). Okrem uvedeného poberá žalobkyňa v 2. rade výživné od otca vo výške 450 eur. Vzhľadom na náročnosť štúdia a blížiaci sa štátnicový ročník, žalobkyňa v 2. rade nevie odhadnúť, či bude môcť v septembri tohto roka pokračovať v brigáde, čo bude viesť s najväčšou pravdepodobnosťou k strate tohto príjmu. Okrem drahých študijných materiálov (cca 100 eur ročne) žalobkyňa uhrádza mesačne nájom za internát (230 eur), stravu (cca 350 eur), ošatenie, drogériu, ďalšie platby so štúdiom, nevyhnutné vzdelávacie kurzy v študijnom odbore, poistenie zodpovednosti v súvislosti so stážou a tiež s brigádou, výdavky na MHD, či knižnicu v súvislosti so štúdiom. Po úhrade všetkých výdavkov žalobkyňi v 2. rade neostáva rezerva na to, aby mohla uhradiť trovy konania, ktoré boli intervenientom vyčlenené vo výške 12.719,51 eur. Takáto povinnosť môže mať na žalobkyňu v 2. rade likvidačné dôsledky, kedy nebude schopná uhrádzať náklady spojené s bývaním, štúdiom, či dokonca stravou a bude nútená vo fáze života, kedy sa pripravuje na výkon povolania predčasne ukončiť štúdium v pokročilom štádiu a potýkať sa s významnými finančnými problémami a hrozbou exekúcie. Keďže žalobkyňa v 2. rade nie je v trvalom pracovnom pomere, nemôže predmetnú situáciu riešiť ani úverom z banky. V ďalšom žalobkyne uviedli, že by išlo neprímeranú tvrdosť, keď na jednej strane stojí neúspešná žalobkyňa v 2. rade, uplatňujúca si v konaní nárok na náhradu škody plynúcej z bolestného a SSÚ ako obeť dopravnej nehody, bez možnosti ovplyvniť začiatok či priebeh konania, a ktorej povinnosť uhradiť trovy konania, môže viesť k zásadnému zhoršeniu životnej situácie s potencionálnym ukončením vzdelávania na vysokej škole. Na druhej strane v tomto prípade stojí hospodársky silný intervenient s ročnými tržbami v hodnote 22,95 miliónov eur a ziskom na úrovni takmer 400.000 eur (rok 2023). Vyčíslené trovy intervenienta tvoria približne len 0,06 % ročných tržieb intervenienta.

19. Žalobkyne spolu s návrhom odôvodňujúcim aplikáciu ustanovenia § 257 CSP predložili:

- doklad o príjme z brigády žalobkyne v 2. rade za obdobie 01-02/2025,

- doklad o výške mesačného nájmu za internát v Prahe (v sume od 5.017 CZK do 5.859 CZK za rok 2024, za mesiace 01-04/2025,

- výpis z internetového portálu finstatu.sk u intervenienta Generali Slovenská distribúcia, a.s., IČO: 54067197, za rok 2023 so ziskom 377.691 eurs celkovými výnosmi 23.066,051 eur,

- Dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 3.1.2025 uzavretá medzi zamestnávateľom OSTO-STOMAT, s.r.o., Magurská 2, SNV a žalobkyňou v 2. rade v rozsahu max. uzavretá na dobu určitú od 7.1.2025 do 31.12.2025 10 hodín týždenne za odmenu 1000 eur brutto/mesačne,

- rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení priznaného invalidného dôchodku žalobkyňi v 1. rade vo výške 369,70 eur od 1.1.2025.

20. Súd zároveň z internetového portálu L. zistil, že intervenient v roku 2024 zvýšil svoj zisk o 30 % na 491 950 eur a tržby mu narástli o 13 % na 25,86 mil. eur.

21. Súd dňa 2.9.2025 zaslal žalovanému, ako aj právnomu zástupcovi intervenienta podanie žalobkyň s prílohami (obsahujúce návrh na aplikáciu § 257 CSP), aby sa k nemu vyjadrili v lehote do 10 dní od doručenia. Žalovaný uvedenú výzvu prevzal dňa 5.9.2025, právny zástupca intervenienta prevzal výzvu dňa 2.9.2025, avšak v stanovenej lehote sa k nej títo nevyjadrili. Intervenient sa k aplikácii § 257 CSP vyjadril len v rámci vyjadrenia k odvolaniu žalobkyň podanému voči uzneseniu č.k. K2-44C/66/2006-1426 zo dňa 19.8.2024, keď nesúhlasil s naplnením zákonných predpokladov na aplikáciu § 257 CSP, keďže dĺžka súdneho konania, ani to že žalobkyňa v 2. rade je aktuálne študentkou vysokej školy, nie je dôvodom na nepriznanie trov konania inak úspešnej sporovej strane.

22. Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu vždy zvážiť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, zobrať do úvahy dôvody hodné osobitné zreteľa a výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov súdneho konania tej strane sporu, ktorá by inak na náhradu takýchto trov konania mala v zmysle príslušných zákonných ustanovení právny nárok. Predmetné procesné ustanovenie preto predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Podľa týchto zásad

jednak platí, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť úspešnej strane sporu trovy konania, ktoré úspešnej strane v spore vznikli, pričom zároveň tiež platí, že súdy sú povinné zaviazat' sporovú stranu, ktorá svojim zavinením vznik trov spôsobila, aby tieto trovy protistrane nahradila. Zákonodarca v dotknutom ustanovení Civilného sporového poriadku nielen že nevymenúva či bližšie nešpecifikuje, aké všetky prípady možno považovať za prípady osobitého zreteľa oprávňujúce súd nepriznat' nárok na náhradu trov konania, ale na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy dokonca neuvádza ani jedinú kritérium, z ktorého by bolo možné pri interpretácii obsahu pojmu „dôvody hodné osobitého zreteľa“ vychádzať. Táto skutočnosť samozrejme nie je bezúčelová, ale je naopak založená na úplne legitímnom a správnom predpoklade, že dopredu ani nie je možné presne určiť všetky okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazat' neúspešnú stranu povinnosťou nahradiť trovy súdneho konania, respektíve okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazat' stranu, ktorá svojim zavinením vznik trov spôsobila, aby tieto trovy protistrane nahradila. Výklad formulácie „dôvody hodné osobitého zreteľa“ rovnako ako individualizácia a konkretizácia týchto dôvodov je výlučnou úlohou súdov a súdnej praxe. Ani takáto voľná úvaha súdov pri naplňaní obsahu pojmu „dôvody hodné osobitého zreteľa“ rozhodne nie je neobmedzená a je naopak nepochybne rámcovaná nielen účelom ustanovenia § 257 CSP a účelom právnej úpravy náhrady trov konania ako celku, ale aj požiadavkami kladenými na všetky súdne rozhodnutia ako také (zrozumiteľnosť, predvídateľnosť, presvedčivosť, nearbitrárnosť a zákaz svojvôle). V prvom rade platí, že skutočnosť, či v danom sporovom konaní existujú dôvody hodné osobitého zreteľa oprávňujúce súd pristúpiť k aplikácii ustanovenia § 257 CSP skúma súd vždy z úradnej povinnosti. Nie je samozrejme vylúčené, aby nepriznanie nároku na náhradu trov konania úspešnej (oprávnenej) strane navrhovali aj strany sporu, prípadne, aby strany sporu z vlastnej iniciatívy uvádzali skutočnosti hodné osobitého zreteľa, ktorým by svoj návrh podporili. Každé rozhodnutie súdu, ktorým súd neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe (i) riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na (ii) základe prísne reštriktívneho výkladu ustanovenia § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitého zreteľa“. Takýto záver možno nakoniec odvodiť aj z dôvodovej správy k zákonu č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok), ktorá v rámci osobitnej časti vo vzťahu k dotknutému ustanoveniu konštatuje: „Navrhovaná právna úprava ponecháva osobitné kritérium na nepriznanie náhrady trov konania podľa predošlých zásad. Keďže uplatnenie tejto konštrukcie prichádza do úvahy len výnimočne, osobitné kritérium dôvodov hodných osobitého zreteľa sa má vykladať prísne reštriktívne.“

23. Obsah formulácie (pojmu) „dôvody hodné osobitého zreteľa“ je nutné vykladať najmä vo väzbe na zmysel a účel ustanovenia § 257 CSP. Spomenutým účelom tohto ustanovenia je primárne umožniť súdu zamedziť vzhľadom na celkové okolnosti prejednávaneho prípadu síce zákonným, no (i) „prítvrdým“ rozhodnutiam, respektíve takým rozhodnutiam, (ii) ktoré by napriek svojej formálnej zákonnosti mohli vykazovať rozpor s dobrými mravmi. Testovať jednotlivé okolnosti prípadu (dôvody hodné osobitého zreteľa) kritériom súladu prípadného rozhodnutia o (ne)priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania s dobrými mravmi prichádza do úvahy najmä vtedy, keď by priznanie nároku na náhradu trov súdneho konania úspešnej sporovej strane zakladalo u tejto strany sporu (a to najmä vzhľadom na to, ako si táto strana plnila svoje procesné povinnosti) neprimeraný (nezaslúžený) prospech (napr. úspešná strana sporu neuviedla skutočnosti a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patril, hoci tak urobiť mohla). V naznačenej súvislosti preto nemusia byť bez právneho významu napríklad ani okolnosti, ktoré viedli stranu sporu k uplatneniu jej nároku na súde a jej postoj v konaní. Inými slovami, súd si je v rámci rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania vždy povinný klásť otázku, či by vzhľadom na okolnosti prípadu bolo ich priznanie jednej zo strán sporu v súlade s dobrými mravmi (resp. či by bolo príkro nespravodlivé). O potrebe odstraňovať tvrdosť prípadného rozhodnutia súdu ukladajúceho povinnosť nahradiť trovy konania možno hovoriť pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP aj zo sociálnych dôvodov. Hoci spomenuté ustanovenie nemá a ani nemôže slúžiť ako nástroj sociálnej politiky a jeho prostredníctvom sa súd nemôže snažiť zmierňovať alebo odstraňovať majetkové rozdiely medzi stranami (nálež Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2862/07). Napriek tomu je zřejmé, že v rámci posudzovania dôvodov hodných osobitého zreteľa je súd povinný vždy prihliadnuť aj na majetkové, sociálne, rodinné, osobné či iné pomery strán sporu (v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 158/2015 platná právna úprava umožňuje súdu ako dôvody hodné osobitého zreteľa brať do úvahy aj vzájomné vzťahy medzi sporovými stranami, či vzťahy medzi príbuznými strán sporu). Následne v prípade, že súd u neúspešnej strany identifikuje napríklad obzvlášť nepriaznivú majetkovú situáciu (nízky príjem, vyživovacia povinnosť,...) je jednoznačne oprávnený aplikovať ustanovenie § 257 CSP. V naznačenej súvislosti je však dôležité zdôrazniť, že súd pri skúmaní existencie sociálnych dôvodov ako dôvodov hodných osobitého zreteľa je povinný vždy zohľadniť nielen sociálnu situáciu strany, ktorej má

byť uložená povinnosť nahradiť trovy súdneho konania, ale aj sociálnu situáciu sporovej strany (úspešnej strany sporu), ktorej by sa malo z titulu priznania nároku na náhradu trov súdneho konania plniť. Len tak je totiž možné naozaj zohľadniť všetky dôvody hodné osobitného zreteľa a dospieť k preskúmateľnému a spravodlivému rozhodnutiu. Napriek tomu, že ako judikatúra súdov tak aj právna doktrína sa zhodnú, že dôvody hodné osobitného zreteľa nemožno dopredu stanoviť vyčerpávajúcim spôsobom, je možné uviesť aspoň výpočet dôvodov hodných osobitného zreteľa:

- a) neprímeraná tvrdosť,
- b) podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu,
- c) povaha a okolnosti sporu,
- d) zložitosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky,
- e) zložitosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy,
- f) osobné pomery strany sporu,
- g) nízky príjem.

24. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť. Rozhodnúť podľa § 257 CSP a nepriznať náhradu trov súdneho konania nemožno výlučne na základe akéhosi všeobecného záveru, ktorým súd bez ďalšieho len zhodnotí (odhadne) dopad rozhodnutia, ktorým by sa náhrada trov súdneho konania priznala niektorej zo strán sporu. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu, ktorým súd nepriznal strane sporu nárok na náhradu trov konania musí byť vždy možné jednoznačne zistiť, z akých dôkazných prostriedkov čerpal súd svoje zistenia, na ktorých základe nakoniec ustálil záver, že daný posudzovaný prípad spĺňa podmienky uvedené v § 257 CSP.

25. Súd po preskúmaní celkových okolností daného sporu, dospel k záveru, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú najmä v povahe a okolnostiach danej veci, neprímeranej tvrdosti a osobných a majetkových pomeroch strán sporu. Na to, aby mohol súd aplikovať ust. § 257 CSP bolo potrebné komplexne zhodnotiť všetky podstatné okolnosti prejednávanej veci, pričom súd dospel k tomu, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nepriznal inak úspešnému žalovanému (ako i intervenientovi) voči neúspešnej žalobkyni v 2. rade nárok na náhradu trov konania. Predovšetkým súd zdôrazňuje že žalobkyňa v 2. rade, ktorej bola bezpochyby spôsobená škoda, ktorú zavinil žalovaný, bola v čase podania žaloby maloletou osobou, žalobu v jej mene podala jej matka-žalobkyňa v 1. rade, ktorá konala v najlepšom záujme svojho maloletého dieťaťa, sama utrpela bolesť (bola čo do základu nároku úspešná) a preto bola oprávnená v domnení, že aj jej mal. dieťaťu-žalobkyni v 1. rade patrí nárok na zvýšenie bolestného a v tomto smere aj interpretovala útrapy svojej dcéry- žalobkyne v 2. rade. Žalobkyňa v 2. rade teda nijako nezapríčinila samotné podanie žaloby, nemohla nijako ovplyvniť samotný priebeh konania, nakoľko plnoletosť nadobudla až po právoplatnosti (v poradí druhého) rozsudku tunajšieho súdu. Nemožno teda povedať, že by sa jednalo o žalobu šikanóznou, naopak u žalobkyne v 1. rade tu existovala snaha zmierniť dôsledky dopravnej nehody na svoju maloletú dcéru. Ďalším dôvodom hodným osobitného zreteľa súd vzhliadol v celkových osobných, majetkových a sociálnych pomeroch, ktoré (podotýkajúce nie sami o sebe) viedli súd k aplikácii § 257 CSP. Predovšetkým od začatia konania do rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania, nastali v živote žalobkyne tak závažné osobné, zdravotné a majetkové zmeny, že ich nemožno nechať bez povšimnutia. Žalobkyni v 1. rade bolo diagnostikované v roku 2019 závažné ochorenie-zhubný karcinóm konečníka, po ktorom jej bol aj priznaný invalidný dôchodok 369,70 eur (na túto sumu zvýšený od 1.1.2025), v dôsledku čoho žalobkyňa v 1. rade už minula značnú časť svojich úspor a nie je schopná pomôcť svojej dcére-žalobkyni v 2. rade, ak by ju na náhradu trov konania súd zaviazal. Závažná zmena pomeroch však nastala aj u žalobkyne v 2. rade, ktorá je študentkou 5. ročníka medicíny na Karlovej univerzite v Prahe. Má zvýšené výdavky na nájom za ubytovanie na internáte 230 eur/mesačne, knihy, dopravu, ošatenie, stravu (350 eur/mesačne) a hoc poberá výživné od svojho otca vo výške 450 eur mesačne, toto nemožno hodnotiť ako príjem zo zamestnania, nakoľko je určený na zabezpečenie jej základných životných potrieb, zároveň si privyrába na dohodu od 320-440 eur mesačne, je potrebné vziať do úvahy náročnosť štúdia medicíny ako aj na samotnú skutočnosť, že sama žalobkyňa v 2. rade avizovala, že zrejme nebude v jej silách, aby pokračovala v brigáde v 5. ročníku štúdia, práve pre časovú a odbornú náročnosť, ktorú je potrebné tomuto štúdiu venovať. Je teda zrejme, že po zrealizovaní výdavkov na jej živobytie, internát a štúdium jej neostáva taká rezerva, aby jej bolo možné spravodlivo uložiť nahradiť trovy konania žalovanému a intervenientovi. Okrem toho, nemožno očakávať, že by si mohla na náhradu trov konania zaobstarat' úver, nakoľko žalobkyňa v 2. rade je študentkou a nie je v trvalom pracovnom pomere. Jej nepriaznivé sociálne a majetkové pomery, so zreteľom na nepriaznivé pomery jej matky (žalobkyne v 1. rade) jej neumožňujú nahradiť úspešnej strane, teda žalovanému a intervenientovi, ktorý si vyčíslil trovy konania

na 12.719,51 eur, trovy konania bez citeľných následkov v jej vlastnej osobnej, majetkovej a sociálnej sfére, ktoré následky by mohli byť aj likvidačné, majúce za následok nemožnosť žalobkyne v 2. rade úspešne ukončiť štúdium, ale majúce aj následky ekonomické.

26. Napokon, vzhľadom na ustálenú judikatúru, súd vzal zreteľ aj na majetkové pomery intervenienta, kedy dospel k záveru, že nepriznanie náhrady trov konania inak úspešnému intervenientovi, nebude mať citeľný dopad v jeho majetkovej sfére, nakoľko sa jedná o právnickú osobu, ktorá dosiahla v roku 2024 tržby 25,86 miliónov eur, jej zisk v roku 2024 (491.950 eur) oproti roku 2023 dokonca vzrástol o 13 % (v roku 2023 činil jej zisk 377,691 eur), ním uplatnená suma trov konania predstavuje Práve aplikáciou § 257 CSP tak súd môže v tomto prípade odstrániť neprimeranú tvrdosť, ktorú by predstavovalo uloženie náhrady trov konania žalobkyňi v 2. rade (vzhľadom na jej majetkové, sociálne a osobné pomery, okolnosti tohto prípadu) voči intervenientovi, ktorý je neporovnateľne hospodársky silnejším subjektom a ktorému nepriznanie nároku na náhradu trov konania nespôsobí likvidačný zásah. Aplikáciou ust. § 257 Csp tak súd zároveň odstránil neprimeranú tvrdosť voči žalobkyňi v 2. rade. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd žalovanému a intervenientovi nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňi v 2. rade nepriznal (výrok IV.).

27. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

28. Trovy štátu s účinnosťou do 30.6.2016 upravovalo ustanovenie § 148 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého mal štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Občiansky súdny poriadok bol s účinnosťou od 1.7.2016 zrušený s tým, že ho nahradil nový procesný poriadok zákon č.160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý trovy štátu neupravuje. Súdny tak pri rozhodovaní o nároku štátu na náhradu trov konania aplikujú I. 4 ods. 1 CSP, podľa ktorého platí, že ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Trovy štátu v danom prípade predstavujú trovy znaleckého dokazovania, pričom tieto trovy boli z časti platené zo štátnych prostriedkov na základe uznesenia č.k. 44C/66/2006-1099 zo dňa 21.5.2012, vo výške 624 eur, uznesenia č.k. 44C/66/2006-1299 zo dňa 14.4.2015 vo výške 419,56 eur, uznesenia č.k. 44C/66/2006-1302 zo dňa 14.4.2015 vo výške 318,72 eur, celkovo v sume 1.362,28 eur. V zmysle zásady úspechu (§255 ods. 1 CSP), by štátu patril nárok na náhradu trov konania, ktoré platil podľa výsledku konania, teda vo vzťahu k žalobkyňi v 2. rade (50 %), ktorá bola v konaní neúspešná a vo vzťahu k žalovanému a intervenientovi (50 %), ktorý boli vo vzťahu k žalobkyňi v 1. rade neúspešní. Nakoľko v súdnej veci súd vzhliadol dôvody na aplikáciu ust. §257 CSP, pre ktoré by nebolo spravodlivé uložiť žalobkyňi v 2. rade nahradiť tieto trovy, súd rozhodol, že štátu proti žalobkyňi v 2. rade nepriznáva nárok na náhradu trov konania. Žalovanému a intervenientovi uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť štátu trovy konania v rozsahu 50 % (neúspešnosť žalovaného a intervenienta v konaní vo vzťahu k žalobkyňi v 1. rade).

Poučenie:

2 K2-44C/66/2006

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice (§ 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP – v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané, s uvedením spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.